

Татарчук А.О.

студент;

Роганова Г.О.

*кандидат економічних наук, доцент,
Національний авіаційний університет*

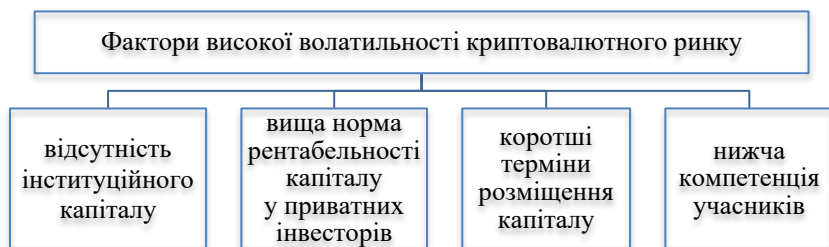
КРИПТОВАЛЮТА ЯК ФІНАНСОВИЙ АКТИВ

Система грошового обігу продемонструвала значну нестабільність у період світової фінансової кризи 2008–2009 рр. Саме у цей час в суспільстві з'явилися ідеї щодо створення нових валют. На цьому етапі формується пірингова платіжна система Bitcoin та вперше застосовується термін «криптовалюта». Із часу виникнення першої справжньої криптовалюти минуло десять років, з'явилися сотні інших,

проте світову увагу вони отримали лише наприкінці 2015 р. [1]. Автор статті [2, с. 44] вважає, що жодна екосистема криптовалюти поки не володіє тими властивостями, якими можна було б охарактеризувати як ідеальний актив щодо як щоденного використання, так і об'єкта інвестиції з низьким порогом входу, високою ліквідністю, безпекою та іншими властивостями.

Інвестиції в криптовалюти дуже ризикові, однак і шанси, що вони окупляться, теж високі. Такі інвестиції підходять лише тим, хто може змиритися з великими втратами. Головною ознакою криптовалютного ринку є надвисока волатильність, фактори впливу на яку наведено на рис. 1. Один і той самий актив може спочатку зрости на 100%, а потім впасти на 150% або навпаки.

Однак, популярність криптовалют з часом тільки зростає. Зростання капіталізації основних криптовалют привертає увагу інвесторів, які прагнуть примножити власні фінансові ресурси [3, с. 44]. Саме тому нами було досліджено основні зміни вартості у часі як основних та надійних, так і перспективних криптовалют (табл. 1-2). Зазначимо, що всі криптовалюти, які з'явилися після Bitcoin, отримали назву «альткоіни», що означає «альтернативні біткоін-монети». Незабаром багато ентузіастів почали свої власні криптовалютні проекти [1, с. 26].

Рис. 1. Фактори, що створюють високу волатильність криптовалюти

Джерело: розроблено авторами

Таблиця 1

Характеристика рейтингових криптовалют

№ з/п	Показник	Bitcoin (BTC)	Ethereum (ETH)	Binance Coin (BNB)	Solana (SOL)
1	Рейтинг монети	1	2	3	5
2	Дата створення	2009	2014	2017	2017
3	Ринкова капіталізація, млн дол	949155,6	492876,5	96228,8	53760,2
4	Ціна, дол	50123	4142,02	572,06	174,59
5	Кількість монет в обігу, млрд.	18900,6	118735,2	166801,1	307781,5
6	Приріст в ціні за півроку, %	16,9	49,7	48,0	308,1
7	Приріст в ціні за рік, %	151,3	587,4	1863,7	11171,8
8	Кореляція з Bitcoin*	1,00	0,67	0,72	0,56
9	Регресійне рівняння**	–	26823,5327+ 6,8115X	29061,0982+ 44,0649X	38639,5438+ 83,4860X
10	Домінування на ринку, %	41,31	20,90	4,03	2,27

Джерело: розроблено авторами за даними [4]

*364 щоденних спостереження за період 12.12.2020–10.12.2021

** побудовано за даними 364 щоденних спостережень за період 12.12.2020–10.12.2021, де X – вартість BTC

Найважливішими показниками, наведеними у табл. 1 є ринкова капіталізація, приріст цін криптовалют та частка ринку. Безперечним лідером є BTC з капіталізацією 949155,6 млрд дол США та показником домінування на ринку в 41,3%. Однак за період дослідження найбільший приріст в ціні за рік має SOL у розмірі 11171,8% із долею ринку лише у 2,27%. Звичайно, можна купити інші непопулярні монети, але перед цим їх потрібно детально вивчити, щоб вірогідність того що вони «вистрільнуть» була високою. Тож не менш привабливими є монети, наведені у табл. 2. Так, монета DOT з найбільшою капіталізацією 31112,3 млн дол США мала значний приріст в ціні за рік у розмірі 458,0%. Інші монети також показали значні темпи приросту цін – мало існуючих фінансових активів можуть показати таку високу доходність. При цьому,

приймаючи рішення інвестувати кошти в криптовалюту, важливо розуміти, висока прибутковість на вкладений капітал пов'язана із значним ризиком втратити.

Таблиця 2

Характеристика популярних криптовалют

№	Показник	Polkadot (DOT)	Litecoin (LTC)	Tron (TRX)	Waves (WAVES)
1	Рейтинг монети	10	18	21	72
2	Дата створення	2017	2011	2017	2017
3	Ринкова капіталізація, млн дол	31112,3	11098,8	9355,7	1666,4
4	Ціна, дол	29,23	160,34	0,09	16,66
5	Кількість монет в обігу, млрд.	987579,3	69187,9	101880470,1	106953,3
6	Приріст в ціні за півроку, %	6,8	-16,8	21,2	14,7
7	Приріст в ціні за рік, %	458,0	93,7	231,3	97,9
8	Кореляція з Bitcoin	0,93	0,72	0,71	0,54
9	Регресійне рівняння	19823,1937+ 884,8272X	15451,1354+ 158,1821X	249829391+ 252138,5731X	31279,589+ 760,4455X
10	Домінування на ринку, %	1,20	0,48	0,41	0,07

Джерело: розроблено авторами за даними [4]

*364 щоденних спостереження за період 12.12.2020–10.12.2021

** побудовано за даними 364 щоденних спостережень за період 12.12.2020–10.12.2021, де X – вартість BTC

Список використаних джерел:

1. Онищенко Ю.І., Капсамун С.Ю. Криптовалюта як фінансовий актив для інвестування банками. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 25. Ч. 2. С. 25–30.
2. Станіславський В.Г. Критерії вибору криптовалюти для ефективного управління операційною діяльністю. *Держава та регіони*. 2021. № 2(119). С. 37–44.
3. Корнєєв В. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2018. С. 40–46.
4. CoinMarketCap. URL: <https://coinmarketcap.com>